

# Väärtpaberite liigitamine

Investeermisteenuse osutamisel hindab SEB, kas investeermisteenus või väärtpaber on kliendile asjakohane. Selle protsessi hõlbustamiseks on SEB liigitanud väärtpaberid viide riskitasemesse.

**Liigituse aluseks on väärtpaberite olemus ja üldine keerukus ning nendesse investeerimisega seotud riskid:**

- väga madala riskitasemega väärtpaber on üldjuhul kõige vähem keerukas ja kõige vähem riskantne;
- väga kõrge riskitasemega väärtpaber on kõige keerukam ja kõige riskantsem.

Kui SEB leiab kliendi esitatud teabe alusel, et väärtpaber on kliendile asjakohane, siis käsitleb SEB kliendile asjakohasena ka sama tüüpi, kuid madalama riskitasemega väärtpabereid. See, et hindamise alusel arvatakse väärtpaber kliendile asjakohaseks, ei tähenda, et SEB soovib kliendil seda väärtpaberit osta või müüa.

Klient peab arvestama asjaoluga, et väärtpaberite liigitamisel ei ole mitut riskiliiki arvesse võetud (selle kohta on teave esitatud allpool). Eri väärtpaberitega seotud riske kirjeldatakse üksikasjalikult SEB investorkaitse veebilehel [www.seb.ee/investorkaitse](http://www.seb.ee/investorkaitse). Teavet konkreetse väärtpaberiga seotud riskide kohta on võimalik saada ka väärtpaberi tingimustest, prospektist, põhiteabest (KIID), põhiteabedokumendist (KID) või muudest väärtpaberiga seotud materjalidest.



## Liigitus riskitaseme alusel

**Väga madala riskitasemega** on väärtpaberid, mis on noteeritud põhivaluutas, peamiselt lühiajalised ja sageli täieliku kapitalikaitsega. Tavatingimustes on sellise väärtpaberiga kaasnev kahjurisk väga väike, kui seda hoitakse tähtpäevani.

**Madala riskitasemega** on väärtpaberid, mis on noteeritud põhivaluutas ja mille puhul võib investor kaotada osa oma investeeringust.

**Keskmise riskitasemega** on väärtpaberid, mis on noteeritud põhivaluutas ja mille puhul võib investor kaotada suure osa oma investeeringust.

**Kõrge riskitasemega** on mistahes valuutas noteeritud väärtpaberid, mille puhul võib investor kaotada kogu investeeringu.

**Väga kõrge riskitasemega** on mistahes valuutas noteeritud väärtpaberid, mille puhul võib investor kaotada rohkem, kui ta algul investeeris, ja temalt võidakse nõuda veel lisasumma tasumist. Säärane väärtpaber on oma olemuselt keerukam ja sellesse investeerimist võiks kaaluda ainult kogunud investor.

*Palun arvestage, et oht kaotada algne investeering on olemas mis tahes riskitasemega väärtpaberi puhul, lihtsalt selle juhtumise tõenäosus oleneb konkreetse väärtpaberi riskitasemest: mida madalam on riskitase, seda väiksem on see tõenäosus.*

## Liigitus keerukuse alusel

Keerukuse järgi liigitatakse väärtpaberid kahte rühma:

- keerulised ja
- vähem keerukad.

Vähem keerukad väärtpaberid on määratletud väärtpaberituru seaduse § 872 lõikes 11 ja Euroopa komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 2017/565 artiklis 57.

SEB liigitab väärtpabereid riskitaseme alusel ning kooskõlas väärtpaberituru seaduse ja nimetatud komisjoni delegeeritud määrusega keerukuse alusel järgmiselt:

	Väga madal riskitase	Madal riskitase	Keskmine riskitase	Kõrge riskitase	Väga kõrge riskitase
I	Võlakirjad**	Võlakirjad**	Võlakirjad**	Võlakirjad**	
II	Struktureeritud võlakirjad***	Struktureeritud võlakirjad***	Struktureeritud võlakirjad***	Struktureeritud võlakirjad***	
III		Eurofondid*	Eurofondid*	Eurofondid*	
IV		Mitteeurofondid**	Mitteeurofondid**	Mitteeurofondid**	
V		ETFid**	ETFid**	ETFid**	
VI				Aktsiad*	
VII				Tuletis-instrumendid***	Tuletis-instrumendid***

\* Sisaldab enamasti vähem keerukaid tooteid

\*\* Sisaldab enamasti keerulisi tooteid

\*\*\* Sisaldab ainult keerulisi tooteid

## Oluline üldteave

Väärtpaberite liigitus teatud riskitasemesse võib olenevalt väärtpaberi omadustest aja jooksul muutuda. Näiteks võib võlakirja reiting aja möödudes muutuda ja selle tagajärjel muutub ka võlakirja riskitase.

Püüdes hinnata, kas väärtpaber on kliendile asjakohane, lähtub SEB väärtpaberi liigitusest tehingu tegemise hetkel. Ehkki SEB liigitab väärtpaberid parima kavatsusega ja põhjaliku analüüsi tulemusena, ei võta ta endale vastutust ilmneva võivate ebatäpsuste eest. Samuti võib ette tulla väärtpabereid, mida SEB ei ole veel ühessegi riskitasemesse liigitanud.

## Riskid, mida ei ole arvesse võetud

Väärtpaberite liigitamisel ei ole SEB arvesse võtnud järgmisi riskiliike:

- **valuutarisk** – see on olemas siis, kui klient investeerib oma baasvaluutast erinevas valuutas. Kui investoril puuduvad valuutariskide kohta põhjalikud teadmised, on vähem riskantne investeerida baasvaluutas;
- **likviidsusrisk** ehk risk, et väärtpaberi kaubeldavus võib aja jooksul muutuda;
- **maksurisk**, mis seondub investeerimisel mis tahes maksuga (näiteks tulumaks, mida tuleb tasuda siis, kui väärtpaberi võõrandamisel saadakse kasu). Klient peab kõiki investeerimise ja kasu maksustamisega seonduvaid asjaolusid iseseisvalt hindama, isegi kui pank on kliendile pakutud materjalis osutanud vaid üksikutele maksuaspektidele.

Väärtpaberite liigitus ei arvesta ka konkreetse kliendi **investeerimishorisondi ega -eesmärgiga**.

Väärtpaberitesse raha paigutav klient peab mõistma järgmisi asjaolusid:

- ta teeb investeeringud omal riisikol;
- ta peab tutvuma konkreetse väärtpaberi vahendaja üldiste kauplemingimustega;
- ta peab väärtpaberiga kaubeldes põhjalikult tutvuma tehingukinnitusega ja teavitama SEB-d viivitamata võimalikest vigadest;
- tal tuleb korrapäraselt jälgida, kuidas tema investeeringu väärtus muutub;
- ta peaks rakendama asjakohast meetet alati, kui on vaja vähendada investeeringuga seotud kahju riski.

---

## Põhivaluutad

Põhivaluutaks loetakse euro, GBP, USD, CHF, CAD, AUD, JPY, SEK, DKK ja NOK.